

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 162a/2024

privind controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 142
din 6 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative

*(modificarea componenței numerice și nominale a comisiilor
permanente ale Parlamentului)*

CHIȘINĂU

20 noiembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 24 iulie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 20 noiembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la Curtea Constituțională pe 24 iulie 2024, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, în vigoare la acea dată, de dnii Denis Ulanov și Alexandr Suhodolscki, deputați în Parlamentul Republicii Moldova la data depunerii sesizării.

2. Autorii sesizării îi solicită Curții Constituționale să verifice constituționalitatea Hotărârii Parlamentului nr. 142 din 6 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative.

ÎN FAPT

3. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 142 din 6 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative s-au modificat Hotărârea Parlamentului nr. 85/2021 privind înființarea comisiilor permanente ale Parlamentului și componența lor numerică și Hotărârea Parlamentului nr. 86/2021 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului.

4. Potrivit prevederilor hotărârii modificatoare s-a efectuat, *inter alia*:
i) reducerea numărului de membri ai Comisiei juridice, numiri și imunități de la 11 la 10 membri și ii) excluderea domnilor deputați Denis Ulanov și Alexandr Suhodolscki din calitatea lor de membri ai Comisiei juridice, numiri și imunități și includerea dlui deputat Denis Ulanov în calitate de membru al Comisiei pentru drepturile omului și relații interetnice, iar a dlui deputat Alexandr Suhodolscki în calitate de membru al Comisiei agricultură și industrie alimentară.

5. Domnii deputați Denis Ulanov și Alexandr Suhodolscki au contestat Hotărârea Parlamentului nr. 142 din 6 iunie 2024 la Curtea Constituțională.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 68 Mandatul reprezentativ

„(1) În exercitarea mandatului, deputații sunt în serviciul poporului.

(2) Orice mandat imperativ este nul.”

Articolul 73 Inițiativa legislativă

„Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.”

Articolul 74 Adoptarea legilor și a hotărârilor

„(1) Legile organice se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, după cel puțin două lecturi.

(2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.

(3) Proiectele de lege prezentate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților acceptate de acesta sunt examinate de Parlament în modul și după prioritățile stabilite de Guvern, inclusiv în procedură de urgență. Alte propuneri legislative se examinează în modul stabilit.

(4) Legile se trimit spre promulgare Președintelui Republicii Moldova.”

7. Prevederile relevante ale Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797 din 2 aprilie 1996, sunt următoarele:

Articolul 13 Atribuțiile Biroului permanent al Parlamentului

„(1) Biroul permanent al Parlamentului are următoarele atribuții:

[...]

d) propune Parlamentului spre aprobare componența nominală a comisiilor permanente, conform deciziilor fracțiunilor parlamentare și solicitărilor deputaților;

[...]”

Articolul 16

Constituirea comisiilor permanente

„(1) Comisiile permanente sînt organe de lucru ale Parlamentului, înființate pentru efectuarea activității Parlamentului.

(2) Comisiile permanente răspund în fața Parlamentului și îi sînt subordonate. Statutul și modul de funcționare a comisiilor permanente se stabilesc prin prezentul Regulament.

(3) Comisia de control al finanțelor publice, precum și celelalte comisii permanente se aleg pe întreaga durată a legislaturii. Numărul comisiilor, denumirea, componența numerică și nominală a fiecărei comisii se va hotărî de Parlament, la propunerea Biroului permanent.”

Articolul 17

Componența comisiilor permanente

„(1) Președinții, vicepreședinții, secretarii, membrii și membrii supleanți ai comisiilor permanente se aleg de Parlament cu votul majorității deputaților aleși.

(2) Componența nominală a comisiilor permanente se stabilește ținîndu-se cont de reprezentarea proporțională a fracțiunilor în Parlament.

(3) Președinții comisiilor permanente pot fi revocați înainte de termen în condițiile art.11 alin.(3).

(4) Vicepreședinții și secretarii comisiilor permanente pot fi revocați înainte de termen, la propunerea fracțiunii parlamentare care i-a înaintat sau a unui grup de cel puțin 10 deputați, cu votul majorității deputaților aleși.

(5) Dacă fracțiunile parlamentare nu ajung la un acord asupra componenței uneia sau mai multor comisii, Biroul permanent propune, iar Parlamentul hotărăște, cu votul majorității deputaților prezenți, asupra candidaturilor propuse de fracțiunile parlamentare, respectîndu-se principiul reprezentării proporționale și opțiunea personală a deputatului.

(6) Deputatul este membru al cel puțin unei comisii permanente.”

8. Prevederile relevante ale Hotărârii Parlamentului nr. 142 din 6 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative sunt următoarele:

În temeiul art.13 alin.(1) lit. d) și al art.17 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articolul I. – Articolul 1 din Hotărârea Parlamentului nr.85/2021 privind înființarea comisiilor permanente ale Parlamentului și componența lor numerică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 186–189, art. 197), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la poziția „Comisia juridică, numiri și imunități”, cifrele „11” se substituie cu cifrele „10”;

la poziția „Comisia drepturile omului și relații interetnice”, cifra „6” se substituie cu cifra „7”.

Articolul II. – Hotărârea Parlamentului nr. 86/2021 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 186–189, art. 198), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La anexa nr.1 rubrica „Membri”:

după poziția „STAMATE Olesea – Frațiunea parlamentară „Partidul Acțiune și Solidaritate”” se introduce poziția:

„FURCULIȚĂ Corneliu – Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor”;

pozițiile „ULANOV Denis – deputat independent” și „SUHODOLSKI Alexandr – deputat neafiliat” se exclud.

2. La anexa nr.5, rubrica „Membri” se completează cu poziția:

„ULANOV Denis – deputat independent”.

3. Anexa nr.8:

la rubrica „Vicepreședinți”, poziția „FURCULIȚĂ Corneliu – Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor” se substituie cu poziția:

„TATARLÎ Chiril – Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor”;

la rubrica „Membri”, poziția „TATARLÎ Chiril – Frațiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor” se substituie cu poziția:

„SUHODOLSKI Alexandr – deputat neafiliat”.

Articolul III. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizării

9. Autorii sesizării menționează că prin Hotărârea contestată au fost excluși din componența Comisiei juridice, numiri și imunități și incluși în alte comisii permanente ale Parlamentului. Această Hotărâre a fost înregistrată la Secretariatul Parlamentului la 6 iunie 2024 și votată în aceeași zi, fără ca autorii sesizării să fie informați și consultați. Autorii sesizării menționează că nu au avut posibilitatea să participe la examinarea proiectului Hotărârii contestate, să adreseze întrebări și să participe la dezbateri. Din acest motiv, Hotărârea contestată contravine articolelor 1 alin. (3), 68, 73 și 74 din Constituție.

10. De asemenea, autorii notează că deputații independenți au aceleași drepturi ca deputații care fac parte din fracțiuni parlamentare. Deputații au dreptul să facă parte din comisii permanente ale Parlamentului în baza solicitării personale, ținând cont de studiile și de experiența acestora. Autorii menționează că procedura de adoptare a Hotărârii contestate a încălcat independența deputaților, garantată de articolul 71 din Constituție.

11. Autorii mai menționează că, deși Biroul permanent al Parlamentului a formulat proiectul Hotărârii contestate, potrivit articolului

73 din Constituție, dreptul la inițiativă legislativă aparține deputaților. Chiar dacă Regulamentul Parlamentului prevede la articolul 13 alin. (1) competența Biroului permanent de a propune Parlamentului spre aprobare componența nominală a comisiilor permanente, conform deciziilor fracțiunilor parlamentare și solicitărilor deputaților, această competență nu rezultă din articolul 73 din Constituție. În opinia autorilor, hotărârea Biroului permanent trebuia însoțită de o inițiativă legislativă semnată de unul dintre subiecții abilitați cu acest drept prin articolul 73 din Constituție.

12. În acest sens, autorii consideră că Hotărârea contestată contravine articolelor 1 alin. (3), 68, 71, 73 și 74 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Parlamentului, în prezenta cauză a Hotărârii Parlamentului nr. 142 din 6 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative, ține de competența Curții Constituționale.

15. Conform articolului 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, deputații din Parlament au competența de a sesiza Curtea Constituțională.

16. Obiectul sesizării îl constituie Hotărârea Parlamentului nr. 142 din 6 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative.

17. Curtea observă că prin Hotărârea Parlamentului nr. 142 din 6 iunie 2024 s-au modificat Hotărârile Parlamentului nr. 85/2021 privind înființarea comisiilor permanente ale Parlamentului și componența lor numerică și nr. 86/2021 privind componența nominală a comisiilor permanente ale Parlamentului.

18. Având în vedere cerințele autorilor sesizării, Curtea reține că atât hotărârea modificatoare, cât și hotărârile modificate sunt acte ale Parlamentului care stabilesc numărul de comisii permanente ale Parlamentului, numărul de membri pe care trebuie să îl aibă fiecare comisie și componența nominală a fiecărei comisii permanente. Aceste acte, potrivit articolului 64 din Constituție, reglementează structura, organizarea și funcționarea Parlamentului și trebuie adoptate în modul prevăzut de Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

19. Curtea reține că, potrivit Regulamentului Parlamentului, numărul comisiilor permanente, denumirea și componența lor numerică și nominală se stabilesc de Parlament, la propunerea Biroului permanent, și se aleg pe întreaga durată a legislaturii (a se vedea articolele 16-17 din Regulament).

20. Curtea reține că Hotărârile Parlamentului nr. 85/2021 și nr. 86/2021, dar și hotărârile de modificare a acestora au fost adoptate de Parlamentul de legislatura a XI-a (2021-2025), ales la 11 iulie 2021, și au stabilit modul de funcționare a comisiilor permanente ale Parlamentului din acea legislatură, comisii din care făceau parte și autorii prezentei sesizări. Parlamentul de legislatura a XI-a și-a exercitat mandatul până la data întrunirii legale a Parlamentului de legislatura a XII-a (2025-2029).

21. Deținând competența de a reglementa structura, organizarea și funcționarea proprie, Parlamentul de legislatura a XII-a, ales la 28

septembrie 2025, a adoptat acte care reglementează comisiile permanente care vor activa în această legislatură. În acest sens, au fost adoptate Hotărârile Parlamentului nr. 267/2025 privind înființarea comisiilor permanente ale Parlamentului și componența lor numerică și nr. 268/2025 privind componența nominală a comisiilor permanente ale Parlamentului. Totodată, prin aceste din urmă hotărâri ale Parlamentului au fost lipsite de efecte și hotărârile contestate de autorii sesizării. Acestea fie au fost abrogate expres, fie au devenit caduce.

22. Pornind de la faptul că hotărârile contestate la data examinării sesizării de către Curtea Constituțională nu mai sunt în vigoare, Curtea pune în discuție dacă ea mai are competența de a examina constituționalitatea unor astfel de acte normative.

23. Sub acest aspect, Curtea reține că a examinat în jurisprudența sa situații similare, în care, după depunerea unei sesizări, Parlamentul a modificat prevederea contestată de autorul ei. Astfel, în Decizia nr. 132 din 19 noiembrie 2020, Curtea a declarat inadmisibilă sesizarea depusă de un deputat care contesta unele prevederi din Legea insolvențabilității, deoarece după depunerea sesizării Parlamentul a modificat norma contestată în întregime și, prin urmare, sesizarea a rămas fără obiect. Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea a făcut deosebire între exercitarea controlului constituționalității unei legi efectuat pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție și cel efectuat pe baza literei g) alin. (1) din același articol al Constituției.

24. În cazul procedurii controlului de constituționalitate exercitat pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea a reținut că nu este abilitată să verifice constituționalitatea unei legi care nu mai este în vigoare, competența sa fiind limitată la legile contestate înainte de promulgare sau după intrarea în vigoare. Doar în cazul procedurii excepției de neconstituționalitate Curtea a reținut că poate verifica constituționalitatea actelor care nu mai sunt în vigoare, cu condiția că sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, iar norma este aplicabilă raporturilor juridice litigioase și este determinantă pentru soluționarea cauzei de instanțele de drept comun (a se vedea §§ 15-16 din Decizia citată). Soluții similare au fost adoptate prin Deciziile nr. 43 din 1 aprilie 2021 (§§ 12-15) și nr. 145 din 28 septembrie 2021 (§§ 20-22), dar și HCC nr. 12 din 16 iunie 2022 (§ 19).

25. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a subliniat că, urmare a abrogării prevederilor care fac obiectul controlului său de constituționalitate, sesizarea devine inadmisibilă, consecință a eliminării din cadrul normativ a prevederilor contestate (a se vedea DCC nr. 43 din 1 aprilie 2021, § 15).

26. De altfel, o soluție similară este prevăzută, în mod expres, la articolul 27 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională.

27. Astfel, Curtea constată că, odată cu abrogarea Hotărârii Parlamentului nr. 142 din 6 iunie 2024 (a se vedea *supra* § 24), sesizarea depusă pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție este lipsită de obiectul controlului de constituționalitate.

28. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (3) lit. c), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea domnilor Denis Ulanov și Alexandr Suhodolscki, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, cu privire la controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr. 142 din 6 iunie 2024 pentru modificarea unor acte normative.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 20 noiembrie 2025

DCC nr. 169

Dosarul nr. 162a/2024